

Handläggare: Katarina Höök
Telefon: 08-508 18 138

Till
Farsta stadsdels nämnd
2010-09-30

Så här tycker barn och föräldrar om förskolan

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner redovisningen av brukarenkäter i förskolan.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Inger Norman
avdelningschef

Sammanfattning

Stadsdelsförvaltningen följer på olika sätt upp förskolans verksamhet. Brukarundersökningar riktade till barn respektive föräldrar är ett av instrumenten för uppföljning. Föräldrarna på Farstas kommunala förskolor är enligt enkätresultatet 2010 generellt mer missnöjda med verksamheten både jämfört med tidigare år och jämfört med stadens genomsnittliga förälder. Förvaltningen planerar utifrån resultatet av uppföljningarna att se över informationskanalerna riktade till föräldrar, genomföra en utbildning på temat kommunikation riktad till all förskolepersonal och ansvariga chefer kommer att följa upp resultatet. De förskolor som jämförelsevis har minst nöjda föräldrar åläggs att ta fram handlingsplaner för att åtgärda de brister som har framkommit. Femåringarna har, med undantag för Gubbängen, i barnenkäten sänkt sitt helhetsomdöme av verksamheten jämfört med 2009.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för barn och ungdom.

Bakgrund

Stadsdelsförvaltningen följer på olika sätt upp förskolans verksamhet. Brukarundersökningar riktade till barn respektive föräldrar är ett av instrumenten för uppföljning. De ger enskilda chefer, förvaltningsledning och nämnd en bild av om verksamheten har utvecklats sedan föregående uppföljning och synliggör verksamhetens förbättringsområden.

Enkäten som riktas till de barn som ska börja i förskoleklass till hösten görs i egenregi, medan stadsledningskontoret svarar för enkäten till föräldrarna. Föräldraenkäten är en totalundersökning och resultaten kan jämföras med alla andra stadsdelsnämnder och med stadens snittresultat.

Föräldrarna har uppmanats att besvara enkäten via webb, men att lämna en pappersenkät har även varit möjligt. Svarefrekvensen i Farsta var 68 %, vilket motsvarar stadens genomsnitt. Föräldraenkäten har inte översatts till andra språk.

Enkäten, se bilaga 1, består av ett antal påståenden som föräldrarna uppmanas instämma i eller ta avstånd ifrån på en nöjdhetsskala. Enkäten omfattar de fem läroplansområdena:

- Utveckling och lärande
- Normer och värden
- Barns inflytande
- Samverkan med hemmet
- Övriga frågor

Barnen som hösten 2010 slutade på förskolan och övergick till förskoleklass fick under våren svara på en enkät med sju frågor, se bilaga 2. Enkäten är framtagen av pedagoger från olika förskolor i stadsdelsområdet. Enkäten besvarades av 306 barn (80 % av de inskrivna barnen).

När barnen svarar på enkäten intervjuas de enskilt av en pedagog som ställer följdfrågor till enkätens ja- och nej-frågor. Exempel på följdfrågor:

- Vad gjorde du?
- Vad lärde du dig?
- Hur då?
- Hur tänkte du då?
- Kan du beskriva...

Följdfrågornas svar redovisas inte i den här sammanställningen, men är ett av förskolornas verktyg att göra barnen delaktiga i verksamheten. Enkätresultaten och de uppföljande svaren används av arbetslagen på förskolorna vid uppföljning av det pedagogiska året samt som bas vid diskussionerna om utveckling av verksamheten.

Resultat av enkäterna

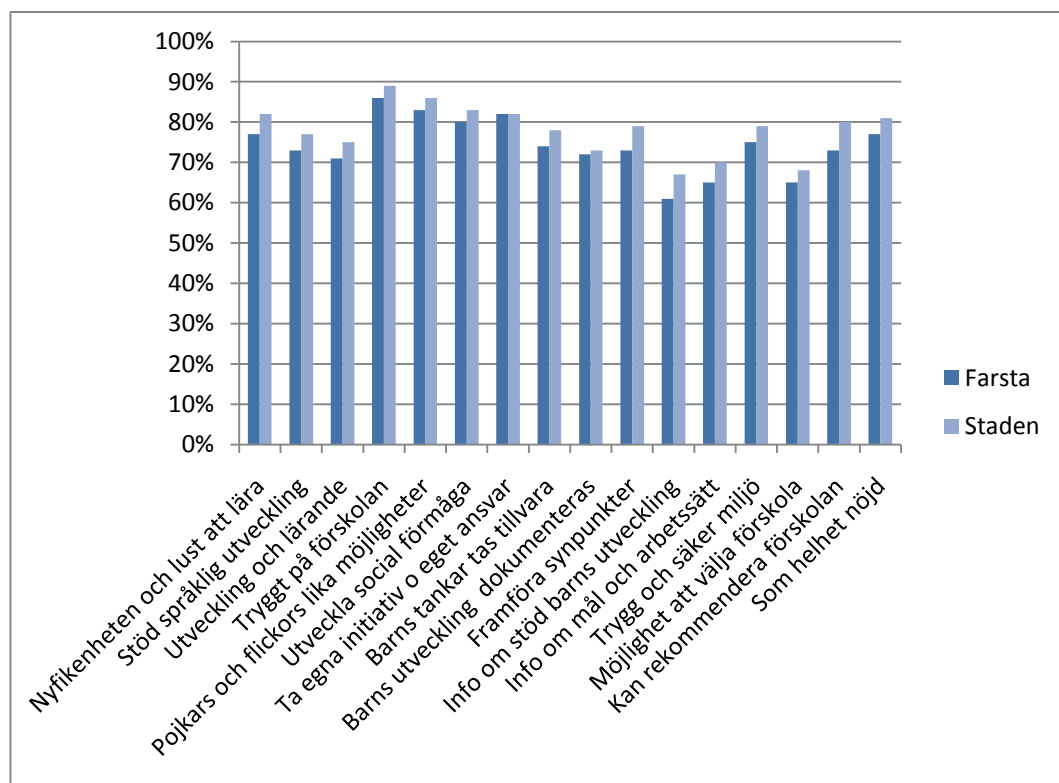
Föräldraenkät

2009 genomförde staden en övergripande brukarundersökning med samma frågor som det här årets. Svarsfrekvensen var dock så pass låg (för Farsta 19 %) att det är vanskligt att dra för långtgående slutsatser om enkätresultatet. Trots denna reservation har ändå vissa jämförelser gjorts mellan 2009 och 2010 års enkätsvar.

Farsta stadsdelsförvaltning valde att komplettera stadens brukarundersökning 2009 med en egen. Svarsfrekvens var 51 %. Majoriteten av förvaltningens enkätfrågor omfattar samma områden som stadens enkät, men eftersom frågorna inte är formulerade exakt likadant går det vid en jämförelse inte att dra för långtgående slutsatser. Nedan kommenteras ändå större avvikelser mellan enkäterna år 2009 och 2010.

Föräldrarna på Farstas kommunala förskolor är enligt enkätresultat generellt mer missnöjda med verksamheten jämfört med tidigare år. Föräldrarna är dessutom överlag mer missnöjda med sitt barns verksamhet om man jämför med stadens genomsnittliga förälder. Den största skillnaden uppvisar frågan om de rekommenderar förskolan. 73 % av Farstas föräldrar svarar ja på frågan i jämförelse med 80 % för stadens genomsnittsförälder. Om man jämför med 2009 års resultat på samma fråga (och betänker den låga svarsfrekvensen) så rekommenderade hela 87 % av både Farstas förskoleföräldrar och stadens genomsnittliga förälder förskolan då.

I detta ärende redovisas Farstas kommunala förskolors genomsnittliga resultat. I praktiken finns stora skillnader i resultat både mellan de olika förskoleområdena – Sköndal-Tallkorgen, Gubbängen, Hökarängen, Fagersjö/Farsta och Farsta strand – och mellan olika förskolor i respektive område.

Jämförelse Farsta stadsdelsområde och stadens genomsnitt i brukarundersökning 2010 för andel nöjda föräldrar på samtliga sexton frågor

Det föräldrarna ger högst omdöme på är påståendet ”Mitt barn känner sig tryggt i förskolan”. 86 % är nöjda med tryggheten i Farsta, 89 % är genomsnittet för stadens alla förskolor. Andra frågeområden där mer än 80 % av de föräldrar som har svarat på enkäten är nöjda är:

- I förskolan ges pojkar och flickor lika möjligheter att utvecklas.
- Förskolan arbetar medvetet med att utveckla barnens sociala förmåga.
- Förskolan stödjer mitt barn i att ta egna initiativ och eget ansvar.
- Mitt barns tankar och idéer tas tillvara.

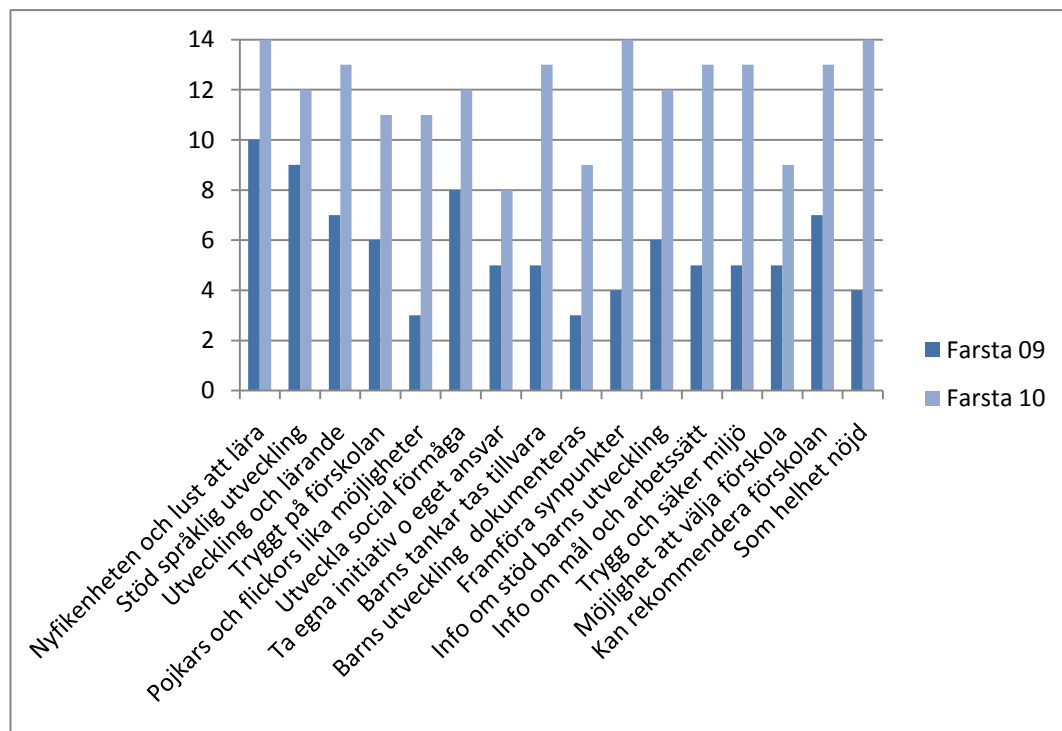
Förvaltningen konstaterar att ovanstående kan sammanfattas med att Farsta-föräldrarna i stora drag är nöjda med den pedagogiska verksamheten.

Vid en jämförelse med övriga stadsdelsförvaltningars resultat i 2010 års enkätundersökning så har Farstas förskolor sammantaget sämst resultat på följande påståenden:

- I förskolan uppmuntras mitt barns nyfikenhet och lust att lära.

- I mitt barns förskola/familjedaghem känner jag mig välkommen att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten.
- Jag är som helhet nöjd med mitt barns förskola.

I de två sista fallen, frågorna om inflytande och som helhet nöjd med förskolan så visar en jämförelse med förra årets enkät på samma sak. 2009 hamnade Farsta på fjärde plats men i årets mätning rasade stadsdelsområdet till sista plats.

Jämförelse Farstas stadsdelsområdes ranking av andel nöjda föräldrar för de olika frågorna i jämförelse med övriga tretton stadsdelsförvaltningar 2009 och 2010.

Vid en jämförelse med föregående års enkät så visar det på att Farsta förskolor har fått sämre resultat på samtliga frågeområden. Även med hänsyn till den låga svarsfrekvensen 2009 så ger en jämförelse en vink om att föräldrarna har blivit mer missnöjda med verksamheten. De frågeområden som har haft den största sänkningen i nöjdhetsgrad är:

- I mitt barns förskola får jag veta vad förskolan gör för att stödja mitt barns utveckling.
- Förskolan informerar mig om sina mål och arbetsätt.

Uppföljning av enkätresultatet

Förvaltningen har valt att djupintervjua föräldrar för att få en fördjupad bild av resultatet av brukarundersökningen och förslag till åtgärder. Förfrågan gick ut till stadsdelsområdets föräldrar genom anslag på förskolorna med uppmaning att ringa om man vill berätta mer om vad man tycker om sitt barns förskolas verksamhet och vilka förändringar man önskar. Endast ett fåtal föräldrar har hörsammat frågan och anmält sig för intervju. Ett resultat av enkätsvaren som även intervjuerna bekräftar är att förskolorna måste se över och utveckla sina metoder för hur de informerar och kommunicerar med föräldrarna. Föräldrarna efterfrågar möjligheter att få bättre insyn i det pedagogiska arbetet och fler kanaler att få vara delaktiga i förskolornas utvecklingsarbete.

Åtgärder på kort sikt

Förvaltningen planerar följande insatser riktade till föräldrar

- Bjuda in föräldrarna i samtliga förskoleområden till mötesträffar för att diskutera förskolans roll och uppdrag.
- Se över formerna för förskolornas föräldramöten.
- Uppdatera förskolornas kontaktinformation.

Förvaltningen planerar följande insatser riktade till förskolornas ledning och personal.

- Avdelningschefen kommer att ha kontinuerliga resultatdialogmöten med enhetscheferna under hösten.
- Enhetscheferna kommer att göra spontanbesök på förskolorna.
- Genomföra en utbildning på temat kommunikation riktad till all förskolepersonal. Den är tänkt att ge personalen möjlighet att utveckla bemötande och mer professionellt synliggöra förskolans uppdrag

De enskilda förskolornas enkätresultat har redovisats för föräldrarna på möten. De frågeområden som sticker ut har man följt upp genom olika former av fördjupad dialog med föräldrarna och i diskussioner med personalen individuellt och i grupp på temat *Vad står enkätsvaren för, vad behöver åtgärdas samt förslag på konkreta åtgärder för att förbättra verksamheten.*

Personalen har fått i uppdrag att ta fram åtgärdsplaner på de förskolor som har jämförelsevis minst nöjda föräldrar inom vissa specifika frågeområden. Samtliga förskolor kommer i sin kvalitetsredovisning att kommentera resultaten från föräldraenkäten och vad man planerar för att komma till rätta med missnöjdheten.

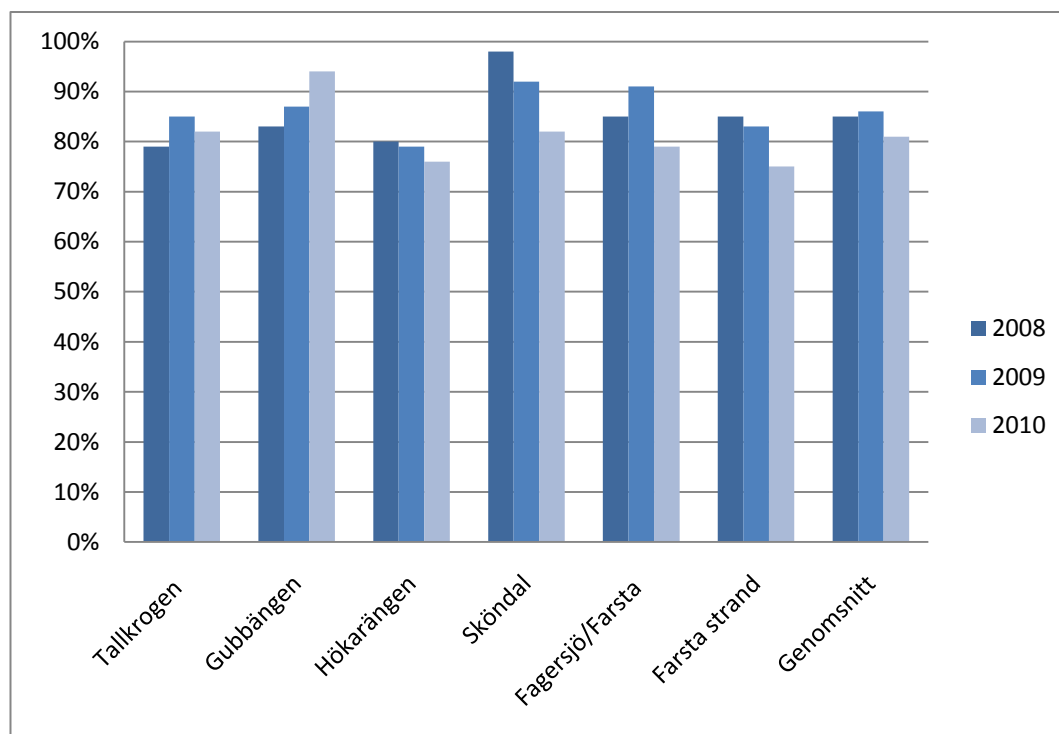
Insatser som planeras på sikt

Farsta har påbörjat ett samarbete med Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning för att utveckla en förskolewebb. Portalen kommer att i hög grad förenkla informationsflödet till föräldrarna om till exempel förskolans dagsprogram, planer för innevarande veckan och den närmaste tiden. Förskoleportalen kommer vidare att göra det enklare för föräldrarna att inhämta information om verksamheten, ta del av personalens dokumentation om förskolan pedagogik, värdegrunder, temaarbeten, matsedlar, utflykter och så vidare när det passar dem. På samma sätt kommer föräldrarna enkelt kunna lämna meddelanden till personalen, till exempel om någon annan än förälder ska hämta barnet. Webbsidan kommer även kunna användas för att kommunicera olika frågor. Till exempel kan förskolans personal snabbt stämma av olika förslag med föräldrarna.

Barnenkät

Barnen på Farstas kommunala förskolor är enligt enkätresultatet generellt mer missnöjda med verksamheten jämfört med tidigare år, men det skiljer sig stort åt mellan de olika förskoleområdena och de olika frågeområdena.

Gubbängens förskolor utmärker sig genom att ha mest nöjda barn inom samtliga sju frågeområden. Gubbängen har förbättrat sitt resultat betydligt jämfört med 2009. Tallkrogens förskolor har jämförelsevis lägst antal nöjda barn inom flera frågeområden (se områdena delaktighet, omdöme om leksaker och material inomhus och maten).

Helhetsomdöme – andel barn som svarar att de är nöjda med hur det har varit på förskolan

Samtliga förskoleområden med undantag för Gubbängen har av femåringarna getts ett sämre helhetsomdöme av verksamheten jämfört med 2009 (detaljredovisning se bilaga 3).

Barnen har inom samtliga förskoleområden gett högre betyg än tidigare år på frågan om att de har lärt sig nya saker. Den stora pedagogiska utmaningen för förskolor enligt enkätresultatet är att utveckla verksamheten så att fler barn känner att de får vara med och bestämma.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner redovisningen av brukar-enkäter i förskolan.

Bilagor

1. USK:s rapport "Förskoleundersökning 2010 – Farsta SDF. Kommunala förskolor" (sid 1-19)
2. Enkät till barn som börjar förskoleklass höstterminen 2010
3. Sammanställning resultat Femårsenkät 2010